BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 272 Miercuri 4 Octombrie 1939
10 Pagini P I I I

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Reglementarea schimburilor cu străinătatea

Am publicat în numărul nostru de Duminică textul complet al decretului lege pentru reglementarea schimburilor cu străinătatea și în înființarea Oficiului de schimburi.

Frământările politice internaționale, starea de războiu existentă în unele părți ale Europei, au pus pe tapet o serie de probleme noui în domeniul comerțului exterior, obligând statele să-și adapteze regimul de import și export potrivit nouei situații.

Experiențele de până acum, o orientare cu o mai precisă prevedere, au determinat ministerul economiei naționale să instaureze un nou regim al schimburilor de mărfuri și al plăților cu străinătatea.

Cu începere de Duminică niciun export și nici un import de mărfuri nu va putea fi făcut decât pe baza unei autorizații de export ori de import eliberate de Oficiul schimburilor în condițiile precizate de decretul lege pomenit mai sus care ține seama în primul rând de interesul apărării naționale și al apărării economiei și producției românești.

Devizele provenite din exporturile de ori ce fel de mărfuri în țările cu devize negociabile, vor fi cedate 30 la sută statului prin Banca Națională, iar 70 la sută se lasă la libera dispoziție a exportatorilor pentru a fi utilizate în scopurile anume precizate.

Nu vor fi eliberate autorizații de import de mărfuri decât importatorilor care utilizează marfa în întreprinderile industriale proprii sau comercianților cari vând cu ridicata sau în detaliu.

In ce privește controlul prețului mărfurilor importate, (la o valoare până la 5 milioane lei) se precizează că el se va face de comisii locale, constituite pe lângă principale vămi din țară, comisii compuse din 3 persoane: un delegat al ministerului economiei naționale, unul al administrației vamale locale și un delegat al Băncii Naționale.

Bine înțeles însă că organele centrale vor veghea ca obiectivele de onestitate, dreptate și absolută dezinteresare, să fie ținute în seamă, de oarece, de la acest punct, al controlului prețurilor, pot porni multe inconveniente și pagube atât pentru stat cât și pentru consumatori.

Sancțiunile pe cari le prevede decretul lege pentru contravenienți—retragerea dreptului de import și export, confiscarea mărfurilor etc. — se îmbină armonios cu sancțiunile pe care dreptul comun le prevede pentru cei cari abuza de situația lor în dauna colectivității și a economiei generale românești, astfel că nu ne va fi dat să vedem reînviată în nici un chip epoca tristă — care trebue să fie înmormântată — a traficurilor cu permise de import și export.

Fiecare trebue să știe că orice abatere și orice abuz atrag după sine sancțiunea radicală exemplară, impusă de interesele superioare ale țării și ale economiei noastre naționale.

Noul ministru al României a sosit la Moscova

Moscova, 1 Octombrie (Rador). — Agenția „Tass" transmite:

D. Davidescu, noul ministru al României, a sosit la Moscova în cursul zilei de Sâmbătă.

Pe peronul gării d. Davidescu a fost primit de d. Barkov, șeful protocolului din comisariatul poporului pentru afacerile străine și de personalul superior al legației României, în frunte cu d. Dianu, care a părăsit Moscova în cursul după amiezei, fiind însoțit la gară de d. Barkov, șeful protocolului din comisariatul poporului pentru afacerile străine, de personalul legației române și de numeroși membri ai corpului diplomatic.

Garnizoana polonă din peninsula Hela se predă

Berlin 1 Octombrie (Rador). — Agenția DNB transmite:

Garnizoana polonă din peninsula Hela a ridicat drapelul alb și a oferit capitularea. Armistițiul a început Duminică la ora 16.

Au fost trimiși parlamentari, cari au început negocierile privitoare la capitulare.

Prin acest act, ultima redută polonă a renunțat la rezistență.

In Olanda s'a experimentat inundarea unui teren, ca mijloc defensiv

Amsterdam 1 (Rador). — Numai o strâmtă porțiune de teren din apropiere de Utrecht a fost inundată, de acum două săptămâni, spre a încerca acest mijloc defensiv de care dispune Olanda.

Inundarea s'a făcut, pe de o parte, spre a pune la încercare organizarea sistemului general de inundare iar, pe de altă parte, spre a asigura un nivel al apelor suficient pentru eventuale noui inundații care s'ar impune.

In zona inundată nu trăiau decât două sute de familii, care au fost evacuate.

LUPTELE PENTRU OCUPAREA VARȘOVIEI

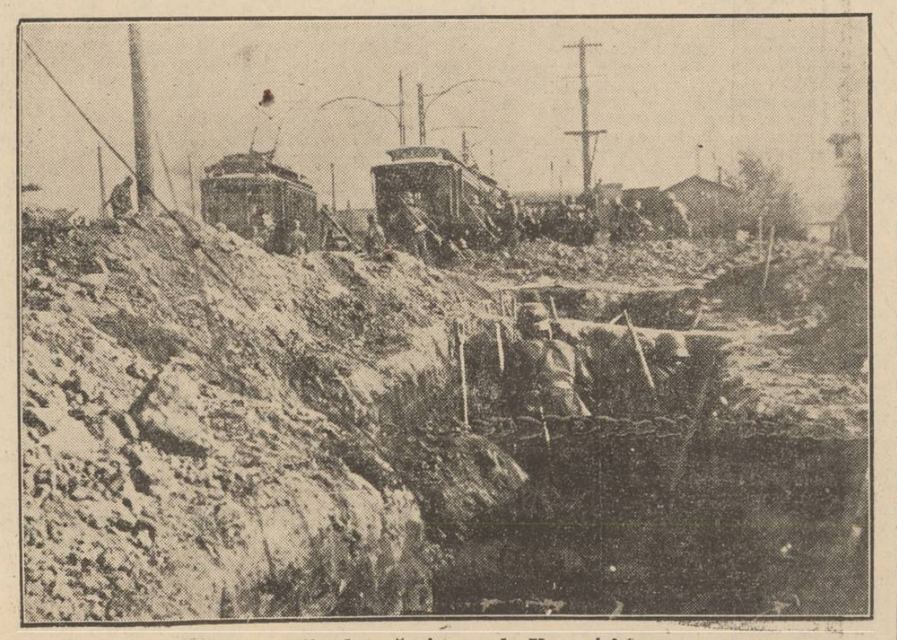

In cartierele mărginașe ale Varșoviei

Concepția germană despre rolul actual al Italiei

Săptămâna care începe va fi, după cum spun și ziarele italiene, „o săptămână istorică". Acțiunea diplomatică întreprinsă de Reich — acțiune calificată de presa franco-britanică drept „o ofensivă a păcii" — va lua într'adevăr în cursul acestei săptămâni caracterul și intensitatea unei ofensive, cu intențiunea de a impresiona nu numai opinia publică din țările beligerante dar și aceea din țările neutre europene și din Statele Unite, în momentul când Senatul american discută proectul guvernului privitor la neutralitate.

Prezența d-lui Ciano la Berlin, în urma invitațiunei ce i-a fost adresată, indică intențiunea Reichului de a asocia Italia la acțiunea ei diplomatică. D. Mussolini a făcut cunoscut în linii generale, modul său de a vedea cu prilejul recentului discurs rostit în fața conducătorilor fasciști din Bologna. Au intervenit însă de atunci fapte noui: atitudinea negativă franco-britanică față de orice sugestie de pace, împărțirea Poloniei, tratatul de asistență mutuală ruso-estonian și acordul din urmă dela Moscova între Reichul german și Uniunea Sovietelor. In lumina acestor fapte noui, rămâne de văzut, care va fi rolul pe care Italia fascistă, va înțelege să și-l asume în acțiunea diplomatică pregătită de Berlin.

Este evident că în ultimul timp, în concepția politică actuală a Reichului, rolul axei Berlin-Roma, n'a mai figurat pe primul plan el fiind depășit, prin însăși voința Germaniei, de acela pe care ea dorește să-l joace noua axă Berlin-Moscova. Toate știrile ce sosesc din Berlin, toate articolele apărute în ultimele zile în presa germană, dovedesc aceasta. Politica Germaniei în Orientul europ a fost legată de Moscova și, reese în mod clar, din toate articolele presei germane, că obiectivul politic esențial urmărit astăzi de Reich atât prin acțiunea comună ruso-germană în Polonia cât și prin declarația conținută în acordul dela Moscova, este sprijinirea politicei germane în orientul european pe potențialul politic al intereselor sovietice. In această privință deci, rolul Italiei nu ar putea fi decât amical, desinteresat. Nici o altă putere, afară de Rusia și Germania, nu are a se amesteca în această parte a Europei. Acesta este principiul care apare ca temeiul concepției noui politici inaugurată la Berlin. De altfel aceasta reese și dintr'un articol publicat în ziarul oficios „Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz" care ocupându-se de vizita d-lui Ciano la Berlin, subliniază că sarcinile pe cari și le propuseseră „în trecut", Germania și Italia, erau asigurarea păcii în Balcani. Aceste sarcini — scrie oficiosul german — Germania și Italia „le-au îndeplinit cu succes". Un alt rol atribuit Italiei — după acelaș ziar — este „apărarea spațiului vital al Mediteranei de orice atac", rol pe care Italia — spune oficiosul german — „se silește" să-l îndeplinească împreună cu Spania.

Din această parte a articolului oficiosului ministerului de externe german, ar reeși că, în concepția de azi a Reichului, concepție încadrată în necesitățile actuale ale politicei germane, Italia nu ar avea de jucat un rol activ decurgând din obligațiile contractuale ale axei Berlin—Roma sau în conformitate cu scopurile inițiale, politice și ideologice ale acestei axe. Rolul Italiei este astăzi cu totul altul, după părerea oficiosului german: „Italia — spune „Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz" — își dă seama de locul pe care îl ocupă între puteri după rolul important pe care imperiul italian îl joacă printre statele neutre din Europa".

Reichul atribue deci, Italiei, în împrejurările actuale, un rol de fruntaș al statelor neutre menit să asigure și să întărească frontul păcii. „Ducele — spune mai departe oficiosul german — conștient de responsabilitatea sa europeană, a vorbit în calitate de crainic al popoarelor ce formează astăzi frontul păcii".

Punând în legătură vizita actuală a contelui Ciano la Berlin cu acest articol al oficiosului ministerului de externe german, ar fi îndreptățită presupunerea că, în planul german pentru „ofensiva păcii", rolul Italiei — odată asigurată pacea în Balcani și pe cale de a fi asigurată și securitatea în Mediterana, cele două zone recunoscute la Berlin ca fiind de influență italiană — este acela de campion al păcii.

Un nou front al păcii trebue constituit, împreună cu „statele neutre din Europa" și Italia are de jucat în acest front un rol important. Și pentru aceasta, „Germania și Uniunea Sovietelor — adaugă oficiosul german — sunt și ele hotărîte să-și ajungă țelul cât mai grabnic posibil, adică să pună capăt actualei stări de război"...

Concluzia ce s'ar putea trage din cele de mai sus ar fi deci următoarea: o nouă situație de fapt s'a stabilit în Europa: împărțirea Poloniei; o nouă forță politică cu drepturi exclusive în Europa orientală a fost creiată: axa Berlin—Moscova; starea de război nu mai are nici un rost și e rolul Italiei și al celorlalte state neutre de a grăbi acum

(Continuare in pag. 2-a)

Un apel al arhiepiscopului de Canterbury

Londra, 1 Octombrie (Rador). — *Arhiepiscopul de Canterbury a făcut un apel ca Anglia să nu fie niciodată împinsă a imita metodele de războiu germane.*

Arhiepiscopul cere ca acțiunea actuală, oricât de sângeroasă, să nu degenereze în ură împotriva unui popor pe care numai forța și propaganda minicinoasă l'au transformat într'un inamic.

——xxo●oxx——

Vizitele g-ralului Weygand in Orientul apropiat

Beyrouth, 1 Octombrie (Rador). — Generalul Weygand, comandantul șef al armatei franceze din Orient, a făcut în cursul ultimelor săptămâni deplasări la Alep, Damasc și Tripolis.

Pretutindeni generalul Weygand a fost primit în mod foarte călduros de populația indigenă.

La Tripolis cadiul a exprimat generalului Weygand nobilele sentimente ce unesc pe musulmani de Franța.

Zona de influență rusă va fi extinsă și asupra Letoniei

Londra, 1 Octombrie (Rador). — Agenția Havas anunță că, după știri concordante din Stockholm, Germania ar fi consimțit ca zona de influență rusă să fie extinsă și Letoniei.

La început influența aceasta se va manifesta mai puțin activ decât în Estonia.

Față de granițele sale, împinse spre apus, Rusia ar cere privilegii la Libau și Windau, spre a asigura debușeuri maritime noilor teritorii anexate.

Și ministrul de externe al Letoniei pleacă la Moscova

Riga 1 (Rador). — Corespondentul Agenției DNB transmite:

Se anunță oficial: Guvernul s'a întrunit azi după amiază în ședință specială, sub președinția d-lui Ulmanis, președintele republicei.

După ce a ascultat raportul ministrului afacerilor străine estone și ruso-germane, guvernul a ajuns la concluzia că situația politică din Europa Orientală s'a schimbat atât de mult, încât Letonia trebue să-și revizuiască relațiile externe și în primul rând relațiile cu Uniunea Sovietelor.

Guvernul a însărcinat pe d. Munters, ministrul afacerilor străine, să plece imediat la Moscova pentru a se pune în contact cu guvernul rus.

D. Munters va pleca la Moscova chiar Luni.

Evenimentele internaționale pe ziua de ieri

Activitatea diplomatică întreprinsă de Reichul german pentru obținerea încetării ostilităților și pe frontul de vest e în plină desfășurare. D. Ciano, — care a fost invitat la Berlin — a avut Duminică o primă întrevedere de mai multe ore cu d. Hitler, la care a participat și d. Ribbentropp și ambasadorul Italiei la Berlin. Reichstagul a fost convocat și Fuehrerul va aduce în fața lui rezultatul „ofensiyei păcii".

După corespondentul din Berlin al ziarului olandez „Telegraf" propunerile de pace ale cancelaruui Hitler ar fi: crearea unui stat-tampon polonez dependent de Germania și reuniunea unei conferințe în cinci care să reglementeze toate chestiunile nerezolvate, printre cari cererile coloniale germane, cererile sovietice în regiunea baltică și revendicările Italiei în Mediterana.

Presa franco-britanică își accentuiază atitudinea fermă în respingerea oricărei propuneri de pace.

Discursul rostit Duminică seară la postul de radio de d. Churchill, primul lord al amiralității britanice, nu lasă nicio îndoială asupra refuzului categoric al puterilor occidentale de a discuta pacea cu d. Hitler. „Am început și vom continua până la capăt — a spus d. Chirchill — fiind încredințați că suntem apărătorii civilizației și ai libertății". D. Churchill a adăugat că guvernul britanic este hotărît să continue lupta, „orice s'ar întâmpla", până la victoria definitivă.

Este de presupus că discursul pe care-l va rosti d. Chamberlain în Camera Comunelor va fi pe același ton.

— D. Saracioglu, ministrul de externe turc, a avut Duminică la Moscova o nouă întrevedere cu d. Molotov.

— Noul președinte al Republicei polone, d. Raczkievicz a primit Duminică la Paris pe membrii noului guvern cari au depus jurământul. Președintele a conferit orașului Varșovia Curcea virtuții militare. S'a hotărît să se ceară d-lui Paderewski concursul său noului guvern polon.

— Agenția „Havas" anunță că Germania ar fi consimțit ca zona de influență rusă să fie extinsă și asupra Letoniei. Corespondentul agenției „D. N. B." transmite din Riga, că în urma unui consiliu de miniștri ținut sub președinția Președintelui republicei letone, s'a hotărît revizuirea relațiilor cu Uniunea Sovietelor și plecarea imediată la Moscova a ministrului de externe leton.

Un aşezământ pentru funcţionari

La solemnitatea inaugurării că minului funcționarilor ministeru lui de interne.
(Darea de seamă în corpul ziarului)

Propunerile de pace ale cancelarului Hitler

Amsterdam, 1 Octombrie (Rador). — Corespondentul din Berlin al ziarului „Telegraf" află din izvor bine informat că propunerile de pace ale cancelarului Hitler vor consta în următoarele două puncte principale:

1) Crearea unui stat tampon polonez și

2) Propunerea reunirii unei conferințe în cinci, care ar urma să reglementeze toate chestiunile nerezolvate.

Cancelarul Hitler

Propunerile vor fi transmise la Paris și Londra prin intermediul d-lui Mussolini.

Acelaș ziar adaugă că statul-tampon ar avea drept capitală Varșovia, ar cuprinde numai regiunile pur poloneze și ar fi în totul dependent de puternicul său vecin, în materie politică, militară și economică.

Printre problemele pe care conferința în cinci ar avea să le soluționeze ar fi și revendicările Italiei în Marea Mediterană, cererile coloniale germane și cele sovietice în regiunea baltică.

REACȚIUNEA NEGATIVĂ A PRESEI ENGLEZE

Londra 1 (Rador). — **Presa engleză de Duminică dimineață este unanimă în a respinge, în mod categoric, toate propunerile de pace bazate pe recunoașterea împărțirii Poloniei.**

Ziarele subliniază că aliații s'au pronunțat asupra acestei chestiuni și că ei nu înțeleg să se lase intimidați de noua manevră germană relativă la modul cum se va sfârși războiul.

Presa britanică își exprimă satisfacția față de lealitatea Turciei în ceiace privește pe aliații săi.

SUNDAY DISPATCH, sub semnătura redactorului său diplomatic, scrie: ocupându-se de acordul comercial ruso-german: „Rusia nu are produse pe care să le furnizeze Germaniei pe o scară largă. Rusia este lipsită de material rulant pentru efectuarea transporturilor. Germania nu va putea plăti în aur, dacă Rusia va cere aceasta. Plata în produse manufacturate Germania nu o va putea efectua, căci aceasta ar însemna să-și cauzeze prejudicii serioase în ceiace privește resursele sale necesare purtării războiului. Strategia cancelarului Hitler, bazată pe cooperarea cu Rusia, este sortită eșecului. Ea va lovi în Germania ca un „bumerang", întrucât cancelarul Hitler a rupt zăgazul care apăra Europa și deci și Germania de curentul bolșevic".

SUNDAY CHRONICLE, sub semnătura lui sir Philipp Gibbs corespondentul său de războiu, scrie: „Marea Britanie nu se teme de amenințarea cu războiu a cancelarului Hitler. Ea va răspunde la sfidare prin toate forțele sale".

Ce spune agenția „Reuter"

Londra, 1 Octombrie (Rador). — *In vreme ce trupele germane sunt strămutate neîncetat de pe frontul de răsărit spre vest, se pare totuși că considerațiunile care determină acțiunea înaltului comandament german sunt mai mult de natură politică decât militară.*

Din statele neutre se comunică tot felul de propuneri de pace pe care cancelarul Hitler urmează a le face Marția viitoare. Toate cercurile sunt de acord asupra faptului că el este doritor să evite ca războiul să se desfășoare pe o scară mai întinsă în apus, ceeace este interpretat ca un semn de slăbiciune.

Agenția Reuter, care transmite aceste informații, adaugă că propaganda național-socialistă cearcă a înfricoșa pe aliați prin răspândirea știrii că 2500 de avioane ruse vor sosi pe frontul de vest în timp ce Sovietele ar amenința Indiile pe calea Irakului.

Cercurile militare reamintesc însă disprețul cu care germanii au considerat totdeauna valoarea militară a rușilor și adaugă că frica de propaganda comunistă face ca prezența unor forțe sovietice pe solul Germaniei să nu fie dorită.

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

Callatia antică

1. — Așezare și monumente

Cine privește din largul mării întinsul Mangaliei, flancat de cele două promontorii având câte o movilă în mijloc, își dă seamă cu ușurință cât de favorabil era acest loc în antichitate pentru întemeierea și propășirea unui mare oraș de port, cum a fost Callatia.

Astăzi golful este inaccesibil vaselor de mare din cauza nisipului ce s'a depus în cursul veacurilor, dar înainte cu 2500 de ani, când un grup de coloniști greci din Heraclea Pontică s'au așezat aci, golful oferia de sigur minunate adăposturi pentru corăbii.

Regiunea din apropiere nu era nici ea mai puțin favorabilă unei întinse așezări omenești, căci pământul fiind de o fertilitate rară, asigura coloniștilor nu numai mijloace de trai abondente, dar le da și putința de a exporta mari cantități de cereale în ținuturile grecești lipsite de pământ bun pentru agricultură. De aceea nu este de mirare, că pe monetele din Callatia se găsește foarte des un spic de grâu, simbolul bogăției agricole a orașului.

Datorim regretatului nostru arheolog O. Tafrali, fost eminent profesor al universității din Iași, o interesantă monografie a Callatiei antice, care cuprinde și rezultatele săpăturilor întreprinse până în 1926.

Dar săpături au făcut aci și alți arheologi, în special d-nii T. Sauciuc-Săveanu, prof. la universitatea din Iași; cercetările d-lor au scos la iveală un număr de monumente importante din trecutul orașului.

La Mangalia, ca și la Constanța, orașul nou fiind clădit peste ruinele celui antic, zidăriile și obiectele de artă au fost în mare parte distruse în decursul timpului; chiar astăzi ridicarea unei construcții noi are de efect distrugerea resturilor altor construcții sau monumente antice.

Ceea ce impresionează dela inceput pe toți vizitatorii Mangaliei este marele număr de movile — tumuli — mai mari și mai mici, cari se ridică izolate sau în grupuri în vecinătatea ei. O movilă mai mare, ce se afla pe malul lacului Mangalia, fiind săpată pe la mijlocul veacului trecut, a dat la iveală o

(Continuare in pag. 2-a)